

PATVIRTINTA

Vilniaus „Šviesos“ pradinės mokyklos
direktoriaus 2020 m. rugsėjo 1 d.
įsakymu Nr. V-85

VILNIAUS „ŠVIESOS“ PRADINĖS MOKYKLOS MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis Vilniaus „Šviesos“ pradinės mokyklos 1–4 klasių mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo bei individualios pažangos ugdymo procese tvarkos aprašas reglamentuoja 1 – 4 klasių mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimą ugdymo procese, mokantis pagal pradinio ugdymo bendrąsias programas, atsižvelgiant į ugdymo proceso organizavimo ypatumus bei mokymosi pasiekimų įteisinimą mokyklos ir asmens dokumentuose.

2. Mokinių mokymosi pasiekimai ir pažanga bei individuali pažanga vertinami vadovaujantis „Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašu“, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 įsakymu Nr. V-1309 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. birželio 29 d. įsakymo V-610 redakcija), Geros mokyklos koncepcija (2015), Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklos bendrosiomis programomis, pradinė klasių pasiekimų ir pažangos vertinimo rekomendacijomis (prieiga per internetą <http://www.upc.smm.lt/ugdymas/pradinis/vertinimas>) ir kitais vertinimo tvarką reglamentuojančiais dokumentais (toliau nurodyta) bei remiantis gerąja kitų ugdymo įstaigų patirtimi, naudojant lietuvių ir užsienio autorių pedagoginę literatūrą.

3. Mokytojas planuoja mokinių mokymosi pasiekimus ir vertinimą, atsižvelgdamas į klasės mokinių ugdymosi pasiekimus, poreikius ir galimybes. Numatydamas 1 klasės mokinių pasiekimus ir vertinimą, mokytojas susipažįsta su priešmokyklinio ugdymo pedagogo ar jungtinės grupės ikimokyklinio ugdymo auklėtojo, švietimo pagalbos specialisto, jeigu buvo teikta pagalba, parengtu pradinė klasių mokytojui vaiko, lankiusio priešmokyklinio ugdymo grupę pasiekimų ir pažangos įsivertinimu.

4. Pagrindinės sąvokos:

Vertinimas – nuolatinis informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus rinkimas, kaupimas, interpretavimas ir naudojimas mokymo ir mokymosi kokybei užtikrinti.

Individualios pažangos vertinimas – vertinimo principas, pagal kurį lyginant dabartinius mokinio pasiekimus su ankstesniais stebima ir vertinama pažanga.

Įvertinimas – vertinimo proceso rezultatas, konkretus sprendimas apie mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą.

Įsivertinimas – paties mokinio ugdymosi proceso, pasiekimų ir pažangos stebėjimas, vertinimas ir apmąstymas (refleksija).

Mokinio pasiekimų ir pažangos lygių aprašai skirti mokinio dalykų mokymuisi stebėti, jo pasiekimams ir pažangai įvertinti. Šiuose aprašuose nurodomi reikalavimai mokinių pasiekimams (nuostatom, gebėjimams, žinioms ir supratimui), taip pat pasiekimų vertinimo lygių požymiai.

Mokymosi pasiekimų aplankas (ePortfelis, eAplankas) – asmens susikauptų patirties įrodymų – realių faktų, atspindinčių pasiekimus mokantis, plėtojant savanorišką veiklą, bendraujant ir kt. rinkinys. Jis taikomas šiems tikslams: fiksuoti ir įvertinti mokinio surinktus patvirtinimus apie jo mokymąsi; kaupti įrodymus, kad asmuo, mokydamasis formaliojo švietimo įstaigoje ar kitur, įgijo tam tikrus gebėjimus, žinias ir kompetencijas; kurti priemonę savo pažangai stebėti ir įsivertinti.

Kontrolinis darbas – žinių, gebėjimų, įgūdžių demonstravimas arba mokinio žinioms, įgūdžiams patikrinti skirtas ir formaliai vertinamas darbas, kuriam atlikti skiriama ne mažiau nei 30 min.

Refleksija – procesas, kurio metu apmąstome ir įsisąmoniname savo veiklą ir galime imtis atitinkamų veiksmų.

II. VERTINIMO FUNKCIJOS, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

5. Vertinimo funkcijos:

- 5.1. ugdomoji, skirta palaikyti mokymąsi ir laiku teikti grįžtamąjį ryšį;
- 5.2. atskaitomybės, padedanti nustatyti, ar ir kaip mokinys išmoko tai, kas buvo numatyta.

6. Tikslai:

6.1 Padėti mokiniui sėkmingai mokytis, tobulėti ir bręsti kaip asmenybei saugioje ir interaktyvioje aplinkoje.

7. Uždaviniai:

7.1. Padėti mokiniui pažinti save, apmąstyti sėkmių ir nesėkmių priežastis, įsivertinti savo pasiekimus ir pažangą ir remiantis turima patirtimi koreguoti ugdymąsi.

7.2. Padėti mokytojui planuoti ir koreguoti savo darbą, išvelgti mokinio mokymosi galimybes, nustatyti problemas ir spragas, diferencijuoti ir individualizuoti darbą, parinkti ugdymo turinį ir metodus.

7.3. Informuoti mokinius, jų tėvus (globėjus), mokyklos administraciją bei bendruomenę apie mokinių mokymosi pažangą ir pasiekimus.

7.4. Stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų (globėjų) ir mokyklos.

7.5. Nustatyti mokyklai savo darbo kokybę, planuoti ugdymo turinį ir procesą, suteikti mokinių poreikius atliepiančią pagalbą.

III. MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMO BŪDAI IR TIPAI

8. Vertinimo būdai:

8.1. Neformalusis vertinimas – stebimi mokinio pasiekimai nėra fiksuojami sutartiniais ženklais ir nėra registruojami oficialiuose dokumentuose. Neformalusis vertinimas vyksta nuolat: stebint, kalbant, diskutuojant, jaučiant mokinių reakciją. Vertinama mokinio asmenybės raida, vertybinės nuostatos, bendrųjų gebėjimų plėtotė.

8.2. Formalusis vertinimas - mokinio pasiekimai raštu fiksuojami sutartiniais ženklais, kurie registruojami tam tikruose oficialiuose dokumentuose. Formalusis vertinimas taikomas vertinant žinias, įgūdžius, dalykinius ir bendruosius gebėjimus, nustatant pažangą. Toks vertinimas atliekamas pagal aiškius kriterijus, pagal patvirtintą vertinimo skalę ir turi aiškią įvertinimo išvadą.

9. Vertinimo tipai:

9.1. Formuojamasis ugdomasis vertinimas – nuolatinis vertinimas ugdymo proceso metu, kuris padeda numatyti mokymosi perspektyvą, pastiprinti daromą pažangą, skatina mokinius mokytis analizuoti esamus pasiekimus ar mokymosi spragas, sudaro galimybes mokiniams ir mokytojams geranoriškai bendradarbiauti.

9.2. Diagnostinis vertinimas – vertinimas, kuriuo pagal iš anksto aptartus su mokiniais vertinimo kriterijus naudojama siekiant išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą tam tikro ugdymo(si) etapo (temos, kurso) pradžioje ir pabaigoje, kad būtų galima numatyti tolesnio mokymosi galimybes, suteikti pagalbą įveikiant sunkumus:

9.2.1. atsižvelgiant į tai, kas norima įvertinti (vertinimo tikslą), gali būti taikomos įvairios diagnostinio vertinimo formos: praktinės, kūrybinės užduotys, savarankiški, kontroliniai, projektiniai darbai, diktantai, testai, apklausos žodžiu ir kt.;

9.2.2. per dieną neturėtų būti atliekamas daugiau nei vienas diagnostinis darbas (išskyrus apklausas žodžiu ar raštu bei savarankiškus darbus, kurie trunka mažiau nei pusė pamokos);

9.2.3. informacija apie mokymosi pasiekimus (kontrolinių darbų, testų ir kitų užduočių atlikimo) mokiniams ir tėvams (globėjams) teikiama trumpais komentarais, lygiai nenurodomi, taip pat nenaudojami pažymių pakaitai (raidės, ženklai, simboliai, ir pan.).

9.3. Apibendrinamasis sumuojamasis vertinimas atliekamas ugdymo laikotarpio ir pradinio ugdymo programos pabaigoje, siekiant išsiaiškinti, ar išsikelti ugdymosi tikslai yra pasiekti, ir remiasi sukauptais ir įvertintais mokinio pažangos ir pasiekimų įrodymais.

IV. VERTINIMO IR ĮSIVERTINIMO NUOSTATOS IR PRINCIPAI

10. Vertinimas grindžiamas šiuolaikine mokymosi samprata, amžiaus tarpinių psichologiniais ypatumais, individualiais mokinio poreikiais, atitinka ugdymo tikslus.

11. Vertinama individuali mokinio pažanga – mokinio dabartiniai pasiekimai lyginami su ankstesniais.

12. Vertinimas – tikslingas, konstruktyvus, objektyvus, informatyvus, suprantamas, savalaikis, motyvuojantis, mokantis įsivertinti, padedantis mokytis.

13. Mokiniai mokytojo padedami mokosi vertinti ir įsivertinti savo pasiekimus ir pažangą, atsižvelgdami į savo mokymosi sėkmę, planuoja tolesnę mokymąsi, kelia sau ateities tikslus.

14. Pagrindinis vertinimo orientyras – Bendrosios ugdymo programos.

15. Vengiama lyginti mokinių pasiekimus tarpusavyje.

V. MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMO SISTEMA

16. Mokinių pasiekimai ir pažanga nuolat vertinami žodžiu, raštu, skatinamaisiais žodžiais, recenzijomis, nurodomas darbe padarytų klaidų arba surinktų taškų skaičius, teikiamos rekomendacijos ar kita mokytojo pasirinkta forma.

17. Mokinys, per pusmetį praleidęs 2/3 dalyko pamokų, neatestuojamas. Mokinys per pusmetį praleidęs 2/3 pamokų dėl ligos ar kitų dokumentais patvirtintų svarbių priežasčių turi teisę atsiskaityti už praleistas temas su mokytoju sutartu laiku.

18. Mokinio užsienio mokykloje išeita ugdymo programos dalis vertinama mokyklos direktoriaus nustatyta tvarka.

19. Vertinant mokinių pasiekimus ir pažangą, pasiekimai vertinami lygmenimis, remiantis Bendrosiose programose išvardintais mokinių žinių, supratimo, gebėjimų ir nuostatų vertinimo rodikliais:

Lygmenys/ Pasiekimai	Patenkinamas Mokiniai:	Pagrindinis Mokiniai:	Aukštesnysis Mokiniai:
Žinios ir supratimas	Parodo, kad yra girdėję pagrindines sąvokas.	Paaškina pagrindines sąvokas, pritaiko analogiškose situacijose.	Laisvai operuoja pagrindinėmis sąvokomis, pritaiko naujose situacijose.
Gebėjimai	Mokytojo padedami kelia klausimus ir bando ieškoti atsakymų.	Dirbdami grupėmis formuoja problemas, planuoja veiklas joms išspręsti.	Savarankiškai formuluoja problemas, pasirenka ir planuoja veiklas joms išspręsti.
Nuostatos	Kartais stengiasi atlikti užduotis, tolerantiškai išklausyti klasės draugų nuomonę apie atliktus darbus.	Stengiasi aktyviai dalyvauti mokymo(si) procese, teigiamai, argumentuojant vertinti savo ir kitų atliktus darbus.	Noriai mokosi. Domisi atliekama veikla. Nori aktyviai dalyvauti mokymosi procese, pasitiki savo jėgomis, atliekant įvairias užduotis. Jaučia atsakomybę už savo darbo rezultatus. Visada noriai padeda kitiems.

20. Stebėsenos tvarka:

20.1. mokytojams ir mokiniams kaupti, stebėti ir į(si)vertinti mokymosi pasiekimus ir individualią pažangą padeda mokymosi pasiekimų aplankas;

20.2. diagnostiniai darbai (kontroliniai darbai, testai, patikrinamieji darbai ir kt.) vykdomi mokytojų iniciatyva pagal poreikį (bet ne rečiau kaip 3 kartus per mokslo metus);

20.3. per savaitę rašoma iki 3 diagnostinių darbų (kontrolinių darbų, testų ir kitų patikrinamųjų užduočių). Diagnostiniai darbai laikomi klasėje (mokymosi pasiekimų aplankale);

20.4. mokiniai, nerašę diagnostinio darbo, praleidę pamokas, atsiskaito sutartu, patogiu mokytojui ir mokiniui laiku, bet ne vėliau kaip per dvi savaites;

20.5. mokslo metų pabaigoje pirmose ir trečiose klasėse rašomi mokinių žinių, įgūdžių ir pasiekimų patikrinimo testai (matematikos ir lietuvių kalbos), diktantai suderinti su mokyklos Ugdymo skyriaus vedėja ir Metodine grupe. Testų rezultatai aptariami Mokytojų tarybos posėdyje. Antrų ir ketvirtų klasių mokiniai dalyvauja Nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinime, rašo standartizuotus testus pagal numatytą tvarką;

20.6. metodinėse grupėse, mokytojų tarybos posėdžiuose mokytojai analizuoja pusmečių mokinių mokymosi pasiekimų rezultatus. Priima sprendimus dėl mokymo metodų ir strategijų, mokymosi užduočių, šaltinių tinkamumo, išteklių panaudojimo veiksmingumo, ugdymo tikslų realumo.

21. Fiksavimo tvarka:

21.1. mokiniui informacija apie jo mokymosi eigą, esamus pasiekimus teikiama dažniausiai žodžiu, o prireikus, parašant komentarą Mokinio knygelėse (jei tokios naudojamos klasėse), mokinių rašto (kontroliniuose darbuose, savarankiškuose darbuose, testuose, diktantuose, rašiniuose) bei kituose darbuose apie mokymosi eigą, pasiekimus ir nesėkmes;

21.2. pažangai ir pasiekimams vertinti taikomas formuojamasis (žodžiu ir raštu), diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas;

21.3. mokinių mokymosi pasiekimai ir pažanga fiksuojami mokyklos elektroniniame dienyne ir vertinami aprašomuoju būdu pagal trijų pasiekimų lygių sistemą. Mokytojas pakomentuoja, ką kiekvienas mokinys geba, kas ir kaip sekasi ir ką reiktų tobulinti.

21.4. per pusmetį įrašomi ne mažiau kaip 8 lietuvių kalbos pasiekimų įvertinimai; ne mažiau kaip 5 matematikos ir anglų k. pasiekimų įvertinimai; ne mažiau kaip 3 pasaulio pažinimo, šokio, fizinio ugdymo, dailės ir technologijų, muzikos, dorinio ugdymo pasiekimų įvertinimai;

21.5. pagal Bendrojo lavinimo programose numatytą tvarką ketvirtų klasių mokinių mokymosi pasiekimai ugdymo laikotarpio pabaigoje apibendrinami ir vertinimo rezultatas fiksuojamas lentelėje varnele: nepatenkinamas įvertinimas, patenkinamas įvertinimas, pagrindinis, aukštesnysis, padarė pažangą („pp“), nepadarė pažangos („np“);

21.6. ištaisytus darbus su mokytojo komentarais (diagnostiniame darbe ar elektroniniame dienyne) mokinių tėvai gauna per 7 darbo dienas;

21.6. pratybų sąsiuviniai, kūrybiniai darbai tikrinami mokytojo nuožiūra pagal poreikį;

21.7. 1 klasėje rašto darbuose pažymimi gerai pavykę rašto elementai; klaidos taisomos parodydamos pavyzdį;

21.8. darbų tikrinimui gali būti naudojami šie ženklai: „Ž“ – tikrintos dalykinės žinios (gramatinės klaidos netikrinamos, tikrinama ar atliktas darbas, ar suprasta užduotis), ženklas „T“ – nuodugnai tikrintas darbas;

21.9. mokinių pusmečio ir mokslo metų pabaigos pasiekimai apibendrinami vertinant mokinio padarytą pažangą, orientuojantis į Bendrojoje programoje aprašytus mokinių pasiekimų lygių požymius ir įrašomi į elektroninį dienyną. Elektroniniame dienyne mokinių mokymosi pasiekimų apskaitos suvestinės atitinkamose skiltyse įrašomas ugdymo dalykų apibendrintas mokinio pasiekimų lygis (patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis). Mokiniai nepasiekus patenkinamo pasiekimų lygio, įrašoma „nepatenkinamas“;

21.10. dorinio ugdymo pasiekimai įrašomi atitinkamoje el. dienyno skiltyje, nurodant padaryta arba nepadaryta pažanga: „p. p.“ arba „n. p.“;

21.11. mokiniai, besimokantys dailės, šokio, muzikos, menų mokyklose, sportinės krypties neformaliojo švietimo įstaigose, gali būti atleidžiami nuo atitinkamo privalomojo dalyko savaitinių pamokų (ar jų dalies) lankymo, jiems numatomas šių dalykų mokymosi pasiekimų įskaitymas švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka. Mokiniai, atleisti nuo dailės, muzikos ar kūno kultūros pamokų, per kiekvieną pusmetį privalo atlikti bent vieną (kūno kultūros atveju – bent dvi) su dalyko mokytoju sutartą užduotį, kuri įvertinama pusmečio pasiekimu. Dalyko užduotis gali būti atliekama atitinkamo dalyko pamokoje arba mokyklos renginyje. Dailės atveju užduotis gali būti atliekama savarankiškai, muzikos atveju galima atlikti kūrinį, išmoktą muzikos mokykloje;

21.12. mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, vertinimas:

21.12.1. mokiniai, ugdomi pagal pritaikytas ugdymo programas rezultatai vertinami tam mokiniui pritaikytoje ugdymo programoje numatytais pasiekimais pagal atitinkamos programos reikalavimus;

21.12.2. mokiniai, ugdomi pagal individualizuotą programą ir nesiekiantys įgyti pradinio ugdymo išsilavinimo, vertinami mokinių padaryta arba nepadaryta pažanga atitinkamoje el. dienyno skiltyje įrašant „p. p.“ arba „n. p.“;

21.12.3. SUP turintis mokinys (pritaikyta programa) vertinamas teigiamai, jei jam skirtas užduotis atliko teisingai, pasiekė programoje numatytus tikslus, įgijo reikiamus įgūdžius;

21.12.4. SUP turintis mokinys (pritaikyta programa) vertinamas neigiamai, kai mokinys turi potencialių galių, bet piktybiškai neatlieka užduočių, nededa pastangų užduotims atlikti (išsiaiškinti priežastis, įtakojančias nepažangų mokymąsi);

21.12.5. Vaiko gerovės komisijos posėdyje pagalbos mokiniui specialistai pristato SUP mokinių pasiekimus ir pažangą.

21.13. reemigrantų vertinimas:

21.13.1. mokytojas, bendradarbiaudamas su Vaiko gerovės komisija sudaro individualų mokinio ugdymo ir pagalbos planą, kuriame aptariami pažangos vertinimo kriterijai.

21.13.2 mokytojas, vertindamas reemigrantą, vadovaujasi sudarytu individualiu ugdymo planu;

21.14. nuotolinio ugdymo vertinimas:

nuotolinio ugdymo metu naudojamas suminis mokinių dalyvavimo nuotolinėse pamokose vertinimas: dalyvavimo vaizdo pamokoje, kūrybinių, savarankiškų ir kontrolinių darbų bei kitų atsiskaitomųjų užduočių vertinimas;

21.15. mokinių fizinio pajėgumo diagnostinis vertinimas:

mokiniai testuojami ir jų fizinio pajėgumo rezultatai nustatomi vadovaujantis LR Sveikatos apsaugos ministro 2019 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. V-1153 patvirtintu aprašu „Mokinių, besimokančių pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, fizinio pajėgumo nustatymo tvarkos aprašas“;

21.16. mokinių, lankančių fizinio ugdymo pamokas baseine, vertinimas:

mokinių, lankančių fizinio ugdymo pamokas baseine, pasiekimai ir pažanga vertinami bendradarbiaujant su plaukimo treneriais;

21.17. baigus pradinio ugdymo programą rengiamas Pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo aprašas. Aprašo kopija perduodama mokyklai, kurioje mokinys mokysis pagal pagrindinio ugdymo programą.

22. Informavimo tvarka:

22.1. mokytojai nuolat stebi mokinių mokymąsi, mokiniams ir tėvams (teisėtiems vaiko globėjams) laiku teikia grįžtamąją informaciją apie mokymosi pažangą ir pasiekimus;

22.2. informacija apie mokymosi rezultatus (kontrolinių, testų, ir kitų užduočių atlikimo) mokiniams ir tėvams (globėjams, rūpintojams) teikiama trumpais komentarais, lygiai nenurodomi, taip pat nenaudojami pažymių pakaitai (raidės, ženklai, simboliai, ir pan.);

22.3. mokytojas kartu su tėvais, su mokiniais, su tėvais ir mokiniais aptaria mokinio pažangą individualių pokalbių metu pagal numatytą grafiką. Grafikas derinamas atsižvelgiant į mokytojo ir tėvų galimybes;

22.4. specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių pažanga ir pasiekimai aptariami dalyvaujant specialistams;

22.5. apie mokinio mokymosi sunkumus mokytojas informuoja tėvus (globėjus) elektroniniu laišku arba pranešimu el. dienyne bei iš anksto sutartu laiku aptaria kartu su tėvais ir numato bendradarbiavimo būdus sprendžiant mokymosi problemas;

22.6. Ugdymo skyriaus vedėjas rengia mokyklos mokinių ugdymo pasiekimų pusmečio/mokslo metų analizę, ją pristato Mokytojų tarybos posėdžiuose bei priima sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo (teikia siūlymus Metodiniam būreliui).

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimo bei įsivertinimo tvarka esant reikalui gali būti tobulinama ir keičiama, atsižvelgiant į ugdymo proceso pokyčius, pakeistus jį reglamentuojančius dokumentus.